

ДОНЧО ЦОНЧЕВ
ПИРОН

chitanka.info

Един българин започнал да си прави къща. Той искал тя да бъде голяма и хубава. Запретнал ръкавите си, плюл си на ръцете и...

— Това сега какво ще е тука? — попитал съседът му, като наминал да го види.

— Мазето — рекъл българинът. — Ей тука ще е мазето, тука гаражът, тука пък стълбището за етажите нагоре.

Той с охота и подробно обяснявал своите намерения, палел се и виждал в думите как мечтата му полека-лека се сбъдва. Но тъй като мечтите обикновено не се сбъдват от думи, той запрятал ръкавите си още нагоре и още по-юнашки стисвал лопатата.

— Аха-аха — клател глава неговият съсед. — Аха.

Той пък си пушел цигарката спокойно — наметнал сетренцето и кривнал каскета. И много обичал следобед да си почива на сянка.

Вървяло времето. Работливият българин излял основите и плочата над мазето. После започнал да зида нагоре.

— Туй пък сега какво ще е тука? — питал съседът му, като го наблюдавал.

— Това ще е банята. Това кухнята — обяснявал строителят на голямата къща.

Аха-аха. Аха.

Минали години, докато работливият човек стигнал до покрива. А после минали още години, докато къщата бъде измазана и доизкусурена. Юнашки се борел човекът, с каквото има да се бори всеки, който иска да извърши нещо голямо и хубаво. Опъвали му се скулите. Протривали му се панталоните. Но очите му светели щастливо, защото с всеки ден мечтите му ставали истина.

— Аха-аха — кимал полека съседът, докато слушал разпазените му обяснения и примижавал с едното око от дима на цигарката си. — Аха.

Дошъл денят, когато най-сетне българинът събрал приятелите и съседите си, да осветят новата къща. Тя наистина била чудесна. С гаражи, мазета, два ката и просторен таван. До сутринта всичките яли, пили и пели, та пожелавали на стопанина дълги години да се радва на делото си. Той бил поотслабнал, човекът, дрехите му били позакърпени, но от очите му греело истинско щастие.

— Слушай, комшу — рекъл съседът. — Дай да забия някъде един пирон, майка му стара. Да знаем, че и аз имам нещо на тоя свят.

Ей тъй, един пирон да си имам в стената, като си нямам ни къща, ни дявол.

Той наистина живеел в порутена барака и тъй като хич не бил от работливите, освен тази барака имал само дрехите на гърба си.

— Ама, разбира се! — казал стопанинът на голямата къща. — Пирон имаш ли?

— Абе то и пирон нямам, да ти кажа най-честно, като между приятели.

Стопанинът бръкнал в джоба си, извадил пирон и му рекъл:

— Ето ти пирон. Къде искаш да го забиеш?

— Абе къде да е. В мазето да е — рекъл онзи. — Няма значение.

Те отишли в мазето, съседът взел теслата и забил пирона в стената.

— Брей! — рекъл той, като се засмял до ушите. — Ето че и аз имам нещо на белия свят. Най-сетне!

От този ден нататък съседът се отбивал да наглежда своя пирон. После отново се изтягал под сянката и се отдавал на размишления. Той така — размишлявайки — открил много неща. Например това, че е съвсем неправилно едни да имат големи къщи, а други да живеят в порутени бараки. И когато синът на стопанина се оженил, тъкмо съседът пръв дал своя съвет:

— Да дадеш на момчето единия етаж, комшу — рекъл. — На тоя свят е важно да имаш имот, но още по-важно е да има справедливост.

Бащата, разбира се, бил напълно съгласен с идеята, настанил младите на етаж и запретнал отново ръкавите си, та да им помогне, с каквото може. Докато се оправило новото семейство, дошъл редът и на дъщерята. Нея и зетя настанили на другия етаж. А щом си помогнал на едното от децата, ще трябва да си помислиш и за другите — това всеки българин знае добре.

Така стопанинът и неговата баба се скатали в едната останала стая и продължили да правят дела от мечтите си.

По това време съседът рекъл:

— Абе, комшу, имам едно старо сетренце, ти го знаеш. Понеже сега е топло и ходя с новата риза, дето ме дарявахте на сватбата, дай отключи мазето, да окача това сетренце на пирона си, че може през зимата пак да потрябва.

Така и направили. Голямата къща вече живеела своя живот — пълна с хора и глъч, с вечния опит всичко да бъде точно и справедливо, — докато дошло време за сватбата и на третото от децата.

— Ами сега? — рекла бабата.

— На тавана — свил рамене стопанинът. — Той е измазан, широк и с прозорци.

То и нямало къде другаде да се прибере новото семейство, ако старите не се качели на тавана.

По това време съседът потропал една вечер и когато стопанинът му отворил, рекъл:

— Комшу, здравей, как си?

— Живи сме, здрави сме всички, имаме покрив над главите си, какво повече може да пожелае човек? А ти как си?

— Абе аз... с булката се поспречкахме, да ти кажа. — Той носел две черги под мишница. — И си викам: защо ли ще я търпя да ми мърмори, като мога да отида и да си легна под пирона.

— Ами... — рекъл стопанинът и свил рамене.

Тъй съседът преспал под своя пирон. На другия ден се оплакал, че си ожулил лактите и ребрата на пода, та си донесъл дюшека. След още някой ден, хора сме, той донесъл и един стол — да има къде поне дрехите си да остави, като се съблече да си ляга.

Вървяло си тъй времето, голямата и хубава къща живеела своя живот пълноценно. От мазето до тавана било пълно с народ. Но един прекрасен ден стопанинът слязъл при своя съсед под пирона, и въздъхнал:

— Слушай, омръзнаха ми тия стълби до тавана. Краката ме наболяват отдавна и вече не щат много стълби. Пък и такава... с бабата се поспречкахме нещо, нали разбираш. Да взема и аз да сваля един дюшек, та да го сложа тука, под твоя пирон. А?

Съседът се почесал по тила, огледал се бавно и рекъл:

— То хубаво бе, комшу. Хубаво като идея. Ама май няма място да има. Я глей.

Стопанинът се поогледал и той. Преценил, че все за един дюшек може място да се намери, ако...

Докато го изрече, съседът го прекъснал:

— Чакай, чакай, аз забравих да ти кажа, че днес-утре си идва момчето ми от казармата. Ти как мислиш, да го оставя ли да спи в

онази барака? Да падне на главата му, а? Отгледано момче. Войник. Човек от армията, комшу. На държавата служи.

Стопанинът поел дъх нещо да каже, но съседът вдигнал пръст пред лицето му:

— Ти настани своите деца както трябва. На всяко — етаж. А ние? Нашите деца? Комшу, мислех те за по-разумен човек, извинявай. За човек с по така обществено съзнание те мислех досега. Разбираш ме, нали?

— Аха — рекъл, след като малко помислил, стопанинът. — Аха-аха.

След това отишъл при своето старо зидарско сандъче, взел един пирон от него и го мушнал в джоба си. Без да каже повече дума, излязъл.

Той тръгнал полека по улицата и започнал да се оглежда наляво и надясно из селото.

Той търсел да види някой с високо запретнати ръкави и със светнали очи — някой, който си е плюл юнашки на ръцете и на всяка цена е решил да превърне мечтите си в истина.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.